

1. Результати роботи молочної галузі у минулому році

В 2017 році надійшло молока на промислову переробку – 4,4 млн. тонн; в тому числі закуплено безпосередньо переробними підприємствами – 3,9 млн. тонн на 5,1% більше ніж у 2016 році.

Вироблено молочних продуктів та молоковмісної продукції в перерахунку на молоко базисної жирності – на 5,4 млн. тонн. За розрахунками балансу вироблено молочної продукції на 1,5 млн. тонн більше ніж поступило на переробку молока.

Майже 50%, або 2,5 млн. молочних ресурсів спрямовано на масло і сухе молоко; 23%, або 1,3 млн тонн на – сири всіх видів, 22%, або 1,1 млн. тонн направлено на виробництво продукції з незбираного молока. Решта ресурсів використано на виробництво інших молочних продуктів, в тому числі молоковмісних. Експортовано продукції в перерахунку на молоко – 906 тис.тонн, в 2 рази більше ніж у 2016 році. Експорт зріс за рахунок великого попиту масла вершкового. Масла у 2017 році експортовано – 31 тис. тонну в 2,5 рази більше ніж у 2016 році, та сухого молока - 15,5 тис.тонн та сухої сироватки – 33,4 тис.тонн. На масло ціни були сприятливі на сухі продукти - ні. В цілому по всіх товарних позиціях експорт зріс. Географія експорту широка, але результати хотілось би мати кращі.

Поступило на внутрішній ринок по імпорту - продукції в еквіваленті молока базисної жирності 132 тис.тонн, майже на 24% більше ніж у 2016 році. Активно зростає імпорт сирів з ЄС, особливо із Польщі, Франції, Німеччини, та й інших країн. В 2017 році вперше скільки існує галузь імпорт сирів більший ніж експорт. Завезено майже 10 тис.тонн, експортовано 9 тис.тонн.

2. Перспективи розширення внутрішнього та зовнішнього ринків

Статистику та огляд ринку всі підприємства, які працюють з Укрмолпромом, а їх тут більшість, отримують щомісячно у Віснику, тому не буду детально зупинятись. Натомість хочу підсумувати ті питання, які ми сьогодні почули від фахівців Мінагрополітики.

3. Що буде з молоком другого ґатунку?

Основні обсяги молока 2-го ґатунку – це молоко від населення По Україні це 35 % до загальних обсягів закупівлі, тобто це 3-тя частина молока, яке переробляють підприємства.

На сьогодні ми маємо, що у індивідуальному секторі:

- утримується 1625 тис. корів. 77% до загальної чисельності корів на Україні. Всього на Україні – 2095 тис.корів з них у юридичних осіб – 470 тис. корів;
- Річне виробництво 7,5 млн. тонн молока, що складає 75%, яке виробляється на Україні. Всього виробляється на Україні - 10,2 млн. тонн, в тому числі у юридичних осіб -
- Поступить на переробку в поточному році - 1,3-1,4 млн. тонн молока, 3-тя частина віз загальних обсягів закупівлі. Всього за 2017 рік закуплено підрахунками – 3,9 млн. тонн, в тому числі від юридичних осіб – 2,5 млн. тонн. Офіційної статистики ще немає;

Товарність молока в цілому по Україні у юридичних осіб – 97%. У найкращі часи, коли молоко на переробку надходило виключно від ферм – товарність була не вищою 73%. Це говорить про те, що молоко від індивідуального сектора збирається посередниками і, як фермерське продається переробним підприємствам. Такого молока збирається у населення, за нашими підрахунками, – 700-800 тис.тонн. Ці обсяги підтверджуються, ще й тим, що

погіршилась якість сировини у юридичних осіб – зменшились обсяги вищого та першого ґатунків, а зросли обсяги другого ґатунку і навіть є негатункове молоко. І обсяги будуть збільшуватись, оскільки великого розміру набуває схема збору молока. Екстра ґатунку виробляється дуже і дуже мало – не більше 380 тис.тонн за рік.

Переробні підприємства винні в тому, що не займались активно організацією закупівлі молока. Ось і перехвачують це молоко інші, вони на кожному кілограмі мають своїх 3 гривні доходу.

Якщо підприємства самостійно не візьмуться за сировину, то прийдеться вчитись виживати між двома монополістами : посередниками – постачальниками сировини та торгівлею. При цьому велика конкуренція зі сторони Європейських країн.

Ціни на сировину.

За останній рік ціни на сировину стрімко зросли. На сьогодні ціни на молоко від фермерських господарств на рівні Світових та Європейських. У нас у грудні закупівельна ціна за молоко екстра та вищого ґатунку від 9 до 10,20 гривень, а в перерахунку на світові та європейські показники це 10,66-13,27 грн/кг (33,9євро/100 кг або 43,5\$/100 кг). За даними Чиказької біржі у січні поточного року ціни на сире молоко 3 класу - 27,5 \$/100 кг; класу 4 – 26,1\$/кг. У США розподіл молока на класи залежить на який вид продукції спрямовується молоко. За прогнозами експертів у 1 кварталі 2018 року на світовому молочному ринку ціни на сире молоко будуть знижуватись. У нас навпаки – дефіцит сировини диктує закупівельні ціни.

Порівняльні Закупівельні ціни по окремих країнах:

<u>Листопад</u>	світ	США	Нова Зеландія	ЄС	Болгарія	Польща	Литва	Білорусь	Україна
За показниками: Жир 4.0-4,2%; білок 3,35-3,4%									
€/100 кг	29,8	34,0	33,0	37,62	31,12	35,82	32,12	25,47	34,59
За показниками: Жир 3,4%; білок 3,0%									
Грн/кг	8,09	9,15	8,89	10,0	8,27	9,52	8,54	8,10	9,50

Наша думка, щодо вимог до сировини і Нового стандарту.

Дію стандарту перенесено з 1 січня на 1 липня поточного року, але для нас це не вирішує нагальне питання. Галузь ні з 1 січня ні з 1 липня не готова відмовлятися від молока 2 –го ґатунку, тобто молоко від індивідуального сектора. Великі виробники- юридичні особи неспроможні швидко заповнити цю нішу екстра ґатунком. Держава не виділяє кошти на будівництво великотоварних ферм, які б сприяли виробництву молока екстра – ґатунку. Немає також достатньо коштів на створення сімейних ферм, виробничих кооперативів, розвитку власної кормової бази та інше.

А основне, що існує соціальна складова. Для селян-одноосібників - це зайнятість, отримання коштів, необхідних для їх проживання.

Укрмолпром неодноразово заявляв, що переробні підприємства виробляють продукцію виключно за ДСТУ, Технічних умов, Технічної документації і випускають продукцію, що відповідає нормативним показникам безпечності. Для цього молоко 2-го ґатунку піддають додатковій обробці: очищенню на молокоочищувачах, бактофугах та термічній обробці при підвищених температурних режимах. Сировина 2-го ґатунку використовується на виробництво: молока сухого та вершків, консервів згущених, казеїну, масла вершкового, сиру кисломолочного.

Пропонувалось поетапно вилучати сировину 2-го ґатунку із ринку. В залежності від побудованих ферм, збільшення кількості корів. Щоб зберегти ці обсяги молока, які зараз переробляється на Україні треба, 5-10 років та обов'язкове фінансування. Росія уже протягом кількох останніх років залучає інвестиції та ддержавне фінансування на створення

великотоварних ферм. Одне скотомісце в залежності від молочного комплексу коштує від 5,5 тис. дол.США, якщо комплекс на 6-8 тис.голів. до 15-19 тис.дол.США, якщо ферма на 400-600 корів.

Якщо цього не буде, то нашу галузь чекає варіант Болгарії, Румунії, де масово закрились переробні заводи.

Організація молочних кооперативів.

На сьогодні обслуговуючий кооператив – це посередник, який нічого не виробляє тільки продає молоко. Від цього якість молока не покращується.

На мою думку, підприємства повинні залучатись до збереження і розвитку сировинної бази. Якої якості буде сировина? Все це раніше діяло. На Україні було колись біля 12 тис. приймальних пунктів на балансі підприємств, які збирали молоко у селян, робили основні лабораторні дослідження. Зараз залишилось 2 675 одиниць. Підприємства самі добровільно відійшли від заготівлі молока. І, в результаті, тепер нішу активно займають посередники, які на цьому гарно заробляють. Наші пропозиції, щоб організовувались не обслуговуючі кооперативи, а виробничі за участю селян-виробників та підприємства, як юридичної особи. На жаль, цього немає.

Щодо проблемних питань, які виникають під час надання субсидій на житлово-комунальні послуги селянам- виробникам молока.

Укрмолпром протягом 4-х місяців, моменту останньої зустрічі з Вами у вересні на виставці займаємось питанням щоб селянам-одноосібникам, при нарахуванні їм субсидію на житлово-комунальні послуги не включали до сукупного доходу – дохід від продажу ними молока на промислову переробку. Виникає парадоксальна ситуація – якщо селянин офіційно продає молоко заводу, то він лишається, або зменшується йому субсидія. Якщо на ринку чи посереднику, то нічого не змінюється.

Нас підтримали 37 нардепів, була нарада у Кубіва, декілька доручень Віце-прем'єра. Вже в січні ми знову направили розрахунки і обґрунтування до Мінсоцполітики та Кабміну, що треба внести зміни до Положення, затвердженого постановою КМУ № 848, щодо не враховувались кошти від продажу молока при оформленні селянином субсидії, оскільки ніякого прибутку селянин не має.

Продовжуємо далі працювати над цим питанням.